

KARTA KURSU

Nazwa	Neuroetyka	
Nazwa w j. ang.	Neuroethics	
Koordynator	dr hab. Marcin Urbaniak prof. UP	Zespół dydaktyczny
Punktacja ECTS*	2	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest zdobycie wiedzy na temat kluczowych zagadnień, wiążących dylematy moralne (np. dylemat wagonika) z obszarem neurobiologii oraz neurobiologicznych podstaw moralnego myślenia, intencji oraz zachowań. Cel realizowany będzie poprzez neurologiczną analizę wybranych problemów, a także poprzez szukanie źródeł moralnych uczuć, zachowań społecznych i norm moralnych, korzystając z wiedzy o ewolucji ośrodkowego układu nerwowego, w tym również z wyników metod neuroobrazowania.

Warunki wstępne

Wiedza	Ogólna orientacja w historii etyki oraz psychologii moralności.
Umiejętności	Umiejętność krytycznego myślenia, logicznego uzasadniania stanowiska i poprawnego wnioskowania, skutecznej argumentacji.
Kursy	Bioetyka, Wstęp do filozofii, Wstęp do psychologii

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	Student opisuje podstawowe zależności oraz implikacje w dziedzinie neurobiologii i neuroetyki.	K_W01
	Student zna główne problemy, stanowiska i argumenty, jakie pojawiają się we współczesnym dyskursie neurotycznym i neurobiologicznym.	K_W01, K_W02
	Posiada podstawową wiedzę z zakresu etyki i aksjologii, dotyczącą tworzenia zasad etycznego postępowania.	K_W04
	Rozumie ograniczenia i możliwości aksjologiczne zastosowania systemów przetwarzania informacji.	K_W05
	Ma wiedzę dotyczącą norm i wartości społecznie obowiązujących o charakterze moralnym związanych z działalnością dydaktyczną, naukową i wdrożeniową, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki etycznej związanej ze sztuczną inteligencją, projektowaniem sieci neuronowych, wykorzystaniem danych osobowych w systemach przetwarzania danych, prowadzeniem badań z zaangażowaniem ludzi i zwierząt.	K_W06

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	Student potrafi analizować argumenty występujące w bieżących teoriach neuroetycznych, wraz z poprawnym wyciąganiem wniosków oraz przyjmowaniem założeń.	K_U01
	Potrafi zaplanować i przeprowadzić, zgodnie z wymogami etycznymi, podstawowe eksperymenty i pomiary dotyczące badania procesów poznawczych (biologicznych i sztucznych); potrafi posługiwać się stosowną hierarchią wartości.	K_U02
	Potrafi samodzielnie rozwijać, pogłębiać i wykorzystywać swoją wiedzę z zakresu etyki, neurologii i aksjologii, a także posługiwać się właściwymi metodami wartościowania wyników badań empirycznych.	K_U04
	Wykazuje gotowość do zespołowego wykonywania zadań i rozwiązywania moralnych problemów, w tym realizacji norm i wartości społecznych.	K_U05
	Student potrafi uzasadniać własne, przyjmowane stanowisko w dyskusji.	K_U06

Kompetencje społeczne	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
-----------------------	-----------------------------	-------------------------------------

	Student potrafi konfrontować swoje poglądy w grupie.	K_K01, K_K03
	Dbą o precyzyjne i racjonalne formułowanie własnego, moralnego stanowiska wraz z przekonaniem, a także o ich logiczne uargumentowanie.	K_K01
	Monitoruje i ewoluje własną pracę oraz zakres posiadanej wiedzy i umiejętności, zaś w realizacji zadań zawodowych wykorzystuje posiadaną wiedzę z zakresu etyki i neuroetyki.	K_K01
	Student dąży do uzasadnienia własnego przekonania moralnego, respektując postawy i poglądy innych dyskutantów.	K_K02
	Rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego. Jest świadomy posiadanych kompetencji aksjologicznych oraz neuroetycznych.	K_K02
	Student jest przekonany o konieczności stosowania się do zasad etyki zawodowej; podejmuje decyzje w sposób odpowiedzialny, jest świadom konsekwencji społecznych swoich działań.	K_K03

Organizacja												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	15			15								

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład tradycyjny, urozmaicony multimedialną prezentacją wymaganych materiałów, a także z wykorzystaniem treści dostępnych w Internecie. Ponadto, krytyczna analiza tekstów źródłowych, połączona z dyskusją problemową.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								X				X	
W02								X				X	
W04								X				X	
W05								X				X	
W06								X				X	
U01								X				X	
U02								X				X	
U04								X				X	
U05								X				X	
U06								X				X	
K01								X				X	
K02								X				X	
K03								X				X	

Kryteria oceny	<p>OCENA DOSTĘCZNY: student potrafi w 55 % potrafi wyjaśnić terminy, zdefiniować pojęcia i omówić problemy kognitywistyki. W 55 % potrafi samodzielnie rozwijać, pogłębiać i wykorzystywać swoją wiedzę z zakresu kognitywistyki; potrafi zająć własne stanowisko, argumentować i dyskutować.</p> <p>OCENA DOBRY: student potrafi w 75 % potrafi wyjaśnić terminy, zdefiniować pojęcia i omówić problemy kognitywistyki. W 75 % potrafi samodzielnie rozwijać, pogłębiać i wykorzystywać swoją wiedzę z zakresu kognitywistyki; potrafi zająć własne stanowisko, argumentować i dyskutować.</p> <p>OCENA BARDZO DOBRY: student potrafi w 90 % potrafi wyjaśnić terminy, zdefiniować pojęcia i omówić problemy kognitywistyki. W 90 % potrafi samodzielnie rozwijać, pogłębiać i wykorzystywać swoją wiedzę z zakresu kognitywistyki; potrafi zająć własne stanowisko, argumentować i dyskutować.</p>
----------------	---

Uwagi	
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

1. Główne problemy i krótka historia neuroetyki w kontekście psychologii moralności.
2. Powstawanie grupy uczuć moralnych (sprawiedliwość, życzliwość, pogarda) na bazie neuronów lustrzanych i hormonów – eksperymenty Churcha, Rizzolatti’ego i Krupenye’a.
3. Znaczenie zarażenia emocjonalnego, mimikry afektywnej i emocji (wstręt, wstyd, gniew, strach) dla sądów moralnych. Stanowisko Paula Rozina.
4. Zjawisko empatii a zachowania moralne – neurobiologiczne podstawy empatii, model empatii Prestona & de Waala, continuum empatii i erozja empatii wg Barona-Cohena, czynniki modulujące poziom empatyzacji.
4. Filogenetyczne i ewolucyjne źródła zachowań moralnych – czy istnieje instynkt moralny? Obserwacje Jane Goodall, Marca Bekoffa, Fransa de Waala. Stanowisko Tooby’ego & Cosmides.
5. Analiza dylematów etycznych (m. in. wagonik) pod kątem neurologicznym – eksperymenty Greene’a,

Haidta i Koenigsa.

6. Wnioski z neuroobrazowania w warunkach eksperymentów myślowych – czy istnieje zmysł moralny? Stanowisko Paula Blooma i Marca Hausera
7. Konsekwencje ewolucyjno-neurologicznych podstaw moralności – kooperacja, instytucje, empatia kolektywna.

Wykaz literatury podstawowej

Churchland P., *Mózg i moralność*, Copernicus Center Press, Warszawa 2016.
De Waal F., *Małpa w każdym z nas*, Copernicus Center Press, Kraków 2017.
Wrangham R., *Paradoks dobra*, CiS, Stare Groszki 2020.
Haidt J., *Prawy umysł...*, Smak Słowa, Sopot 2014.
Bekoff M., *Dzika sprawiedliwość*, Copernicus Center Press, Kraków 2018.
Baron-Cohen S., *Teoria zła. O empatii i genezie okrucieństwa*, Smak Słowa, Sopot 2011.
Bloom P., *To tylko dzieci*, Smak Słowa, Sopot 2015.
Hickok G., *Mit neuronów lustrzanych*, Copernicus Center Press, Kraków 2016.

Wykaz literatury uzupełniającej

Piaget J., *Rozwój ocen moralnych dziecka*, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1967.
Greene J. D., *Moral Tribes: Emotion, Reason, and the Gap Between Us*, dostępność on-line.
Hauser M., *Moral Minds: How Nature Designed Our Universal Sense...*, Ecco Press 2006.
Keyesers Ch., *Empatia*, Copernicus Center Press, Kraków 2017.
Gazzaniga M., *The Ethical Brain: The science of our moral...*, Dana Press, New York 2005.
Tomasello M., *Dlaczego współpracujemy*, Copernicus Center Press, Kraków 2016.
Bauer J., *Empatia*, PWN, Warszawa 2008.
Wrangham R., *Demoniczne samce*, PIW, Kraków 1999.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	10
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	10
Ogółem bilans czasu pracy		50
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2